

LET'S GO! BASELINEMÅLING

Baselinemåling af projektet Let's Go! i Fredericia
Kommune

Rapport / Marts 2021

Mette Eske &
Christian Gjersing Nielsen

Idrættens
Analyseinstitut

LET'S GO! BASELINEMÅLING

Titel

Let's Go! baselinemåling

Forfatter

Mette Eske & Christian Gjersing Nielsen

Andre bidragsydere

Aline van Bedaf

Rekvirent

Fredericia Kommune

Layout

Idrættens Analyseinstitut

Forsidefoto

Matimix/Getty Images

Udgave

1. udgave, Aarhus, marts 2021

Pris

Rapporten kan downloades gratis i vidensbanken på www.idan.dk

ISBN

978-87-93784-37-6 (pdf)

Udgiver

Idrættens Analyseinstitut

Frederiksgade 78B, 2.

DK-8000 Aarhus C

T: +45 3266 1030

E: idan@idan.dk

W: www.idan.dk

Gengivelse af denne rapport er tilladt med tydelig kildehenvisning.

Indhold

Indledning.....	6
Metode og datagrundlag	6
Deltagelse i fritidsaktiviteter	8
Overordnet deltagelse i fritidsaktiviteter	8
Valg af aktiviteter.....	8
Organiseringsformer	10
Dyrket minimum én fritidsaktivitet	11
Hyppighed	12
Tidsforbrug	12
Dyrket minimum én fritidsaktivitet i foreningsregi	12
Organiseringsformer	12
Dyrker ikke fritidsaktiviteter i foreningsregi	13
Årsager til ikke at dyrke fritidsaktiviteter i foreningsregi	13
Stoppet med fritidsaktiviteter i foreningsregi.....	15
Motivationsfaktorer i forhold til at dyrke eller starte med at dyrke fritidsaktiviteter i foreningsregi.....	18
Fritidsaktiviteter og foreningsaktiviteternes betydning for børns ve og vel.....	21
Fremtidige potentialer.....	24
Interessen i at prøve nye fritidsaktiviteter.....	24
Interessen for at dyrke fritidsaktiviteter med familien.....	24
Afrunding	26

Indledning

Fredericia Kommune har med Idrættens Analyseinstitut (Idan) som evaluator modtaget en bevilling fra Novo Nordisk Fonden til projektet Let's Go!. Projektet har fokus på idræts- og foreningsdeltagelse blandt alle elever på 5. årgang i skoleåret 2020/2021. Evalueringen skal afdække effekterne af en intervention, der igangsættes blandt eleverne på 5. årgang.

Projektet Let's Go består af to primære indsatser:

1. Idrætsfestivaler, hvor foreninger inviteres til at præsentere elever fra 5. årgang for en række idrætsgrene fra lokalområdet i skoletiden. Idrætsfestivalerne foregår i de enkelte skoledistrikter med direkte involvering af de lokale idrætsmiljøer. Idrætsfestivalerne er målrettet både kommunale og private skoler i Fredericia Kommune.
2. Et Let's Go! pas til 'bland selv idræt', som tilbydes til alle elever på 5. årgang på alle kommunens offentlige og private skoler. Passet giver adgang til tre forløb af seks ugers varighed, hvor eleverne kan sammensætte et forløb af forskellige idrætsaktiviteter.

Metode og datagrundlag

Den samlede evaluering af projektet Let's Go! bygger på tre spørgeskemaundersøgelser – (1) denne baselinemåling samt (2) en midtvejs- og (3) en slutevaluering – med Fredericia Kommune som interventionskommune og Middelfart som kontrolkommune. Evalueringen gennemføres således som en ikke-randomiseret kontrolleret undersøgelse, og effekten af interventionen undersøges i den afsluttende evaluering via difference-in-differences estimering.

Kontrolkommunen skaber et kontrafaktisk estimat og er nødvendig for at estimere effekten af interventionen retvisende. Coronapandemien har eksempelvis medført en lavere idræts- og foreningsdeltagelse i efteråret 2020 end normalt (Kirkegaard et al. 2020)¹, hvilket med stor sandsynlighed vil resultere i en naturlig fremgang i deltagelsen fra efteråret 2020 og frem til midtvejs- og slutevalueringen (medio 2022).

Denne analyse er baseret på den første af de tre spørgeskemaundersøgelser og er blevet gennemført blandt elever fra 5. klasse på alle folkeskoler og private skoler i Fredericia Kommune. Undersøgelsen blev gennemført i oktober og november 2020, hvor eleverne besvarede et online spørgeskema i en undervisningstime under vejledning fra en lærer. Det samme gør sig gældende i Middelfart Kommune, hvor der dog er anvendt en åben invitation til skolerne med rykkerrunder, hvilket betyder, at flere af skolerne har fravalgt at deltage.

¹ Kirkegaard, Helene; Eske, Mette & Rask, Steffen (2020): *Danskernes motions- og sportsvaner efter genåbningen*. Aarhus: Idrættens Analyseinstitut.

Analysen baserer sig på 524 gennemførte besvarelser, svarende til 89 pct. af alle elever fra 5. klasse i Fredericia Kommune. Tabel 1 viser deltagelsesprocenter på tværs af skoler. I sammenligningskommunen Middelfart har 145 elever fra 5. klasse gennemført spørgeskemaet, hvilket giver en svarprocent på 41.

Tabel 1: Dataanalysens datagrundlag

	Antal besvarelser	Antal elever	Andel af besvarelser	Deltagelsesprocent
Erritsø Fællesskole, Afd. Højmosen	34	39	7	87
Erritsø Fællesskole, Afd. Krogsager	49	60	10	82
Fjordbakkeskolen, Skærbæk	35	40	7	88
Fjordbakkeskolen, Taulov	47	49	8	96
Fredericia Realskole	63	68	12	93
Frederiksodde skole, Indre Ringvej	5	3 ²	1	100
Frederiksodde skole, Ullerupdalvej	8	8	1	100
Kirstinebjergskolen, Bøgeskovvej	24	28	5	86
Kirstinebjergskolen, Høgevej	50	53	9	94
Kirstinebjergskolen, Indre Ringvej	60	70	12	86
Ullerup Bæk Skolen, Skjoldborgsvej	72	82	14	88
Ullerup Bæk Skolen, Skolesvinget	46	48	8	96
Fredericia Friskole	12	13	2	77
Sct. Knuds Skole	19	25	4	76
I alt	524	588	100	89

Tabellen præsenterer analysens datagrundlag.

² Der gøres opmærksom på, at der er fem børn, der har angivet, at de går på Frederiksodde skole, Indre Ringvej, men der er kun tre elever indskrevet på skolen på nuværende tidspunkt. Forskellen kan skyldes, at der kan være forekommet ændringer i sammensætningen på tværs af skoler. Eleverne har desuden selv krydset af, hvilken skole de går på, hvilket kan have ført til usikkerhed i indberetningen.

Deltagelse i fritidsaktiviteter

Dette afsnit ser på den samlede deltagelse i fritidsaktiviteter blandt 5.-klasselever i Fredericia Kommune, herunder et nærmere indblik i børnenes valg af aktiviteter og organisationsform.

Overordnet deltagelse i fritidsaktiviteter

Langt størstedelen af børnene i Fredericia Kommune (86 pct.) har dyrket mindst én aktivitet, siden de startede i 5. klasse (tabel 2). Til sammenligning drejer det sig om hele 98 pct. af respondenterne i Middelfart Kommune. Der ses en lille kønsforskel, hvor flere drenge end piger har dyrket minimum én aktivitet.

Tabel 2: Andelen, der har dyrket minimum én aktivitet, siden de startede i 5. klasse (pct.)

	Fredericia			Middelfart
	Total	Drenge	Piger	Total
Dyrket mindst én aktivitet, siden de startede i 5. klasse	86	89	82	98

Tabellen viser andelen af børn fra 5. klasse, der har dyrket mindst én aktivitet, siden de startede i 5. klasse. Total (n=524), på tværs af køn (drenge: n=272, piger: n=252) og total for Middelfart Kommune (n=145).

I gennemsnit har børnene dyrket 3,7 aktiviteter, siden de startede i 5. klasse, og drenge har i gennemsnit dyrket flere aktiviteter end piger (3,9 mod 3,4). Antallet af aktiviteter er relativt højt og skal ses i lyset af (corona)nedlukningen af aktiviteter i 2020, som kan have resulteret i, at flere har afprøvet nye aktivitetstyper.

Valg af aktiviteter

Ud fra en liste med idræts- og fritidsaktiviteter er børnene blevet bedt om at angive, hvilke aktiviteter de har dyrket, siden de startede i 5. klasse.

Fodbold er den mest udbredte aktivitet blandt børnene, hvilket 30 pct. dyrker, efterfulgt af løbehjul (27 pct.), trampolin (25 pct.), svømning (24 pct.) og løb (23 pct.) (tabel 3). E-sport ligger desuden også højt på listen, hvilket 17 pct. af børnene har dyrket.

Overordnet set minder aktivitetsmønsteret blandt 5.-klasselever i Fredericia Kommune om mønstrene i Middelfart Kommune, hvor fodbold, løbehjul, trampolin, svømning og løb også er de fem mest udbredte aktiviteter.

Der er betydelige forskelle på, hvilke aktiviteter drenge og piger har dyrket. Mens fodbold er den mest udbredte aktivitet blandt drenge, er trampolin den mest udbredte aktivitet blandt piger. Andre aktiviteter, der bærer præg af kønsforskelle, er f.eks. e-sport, badminton og basketball, som særligt tiltrækker drenge, mens springgymnastik og dans primært er udbredt blandt piger.

Tabel 3: Deltagelse i fritidsaktiviteter (pct.)

	Fredericia			Middelfart
	Total	Dreng	Piger	Total
Fodbold	30	41	19	43
Løbehjul	27	29	24	26
Trampolin	25	22	29	30
Svømning	24	25	24	29
Løb	23	24	22	30
Gå- og vandreture (ikke som transport)	18	18	18	26
E-sport (f.eks. Fortnite)	17	25	9	12
Springgymnastik	15	9	20	25
Rulleskøjter	11	3	21	20
Skateboard/waveboard	11	10	13	18
Styrketræning	10	12	9	11
Dans (alle former)	10	1	18	11
Spejder	9	10	8	8
Håndbold	9	10	8	17
Badminton	8	12	5	14
Skak	7	11	4	6
Børnekultur (f.eks. musik, kor, teater, keramik, læseklub mv.)	6	4	10	8
Basketball	6	10	2	10
Ridning	6	1	12	10
Fiskeri	6	10	2	14
Parkour	6	8	3	9
Mountainbike	6	8	2	10
Åbent vand svømning	5	6	4	12
Rollespil (ikke bordrollespil)	5	6	3	3
Bordtennis	4	6	2	8
Landevejscykling (ikke som transport)	4	2	6	8
Rytmisk gymnastik	4	2	6	3
Golf	4	5	2	6
Klatring	4	4	3	9
Tennis	3	5	2	8
BMX	3	7	0	3
Vægtløftning	3	3	2	6
Atletik	3	3	3	9
Anden kampsport (f.eks. karate, taekwondo, brydning, fægtning)	3	3	2	1
Surfing/Stand Up Paddle (SUP)	3	3	3	7
Skydning	3	4	1	4
Anden fitness- eller motionstræning	2	2	3	3
Judo	2	3	2	1
Dykning	2	2	2	3

Yoga/pilates/afspænding	2	1	3	3
Boksning	2	3	1	2
Kano/kajak	2	2	2	2
Volleyball/beachvolley	2	3	0	6
Sejlsport	2	1	2	1
Hockey/floorball	1	2	1	6
Amerikansk fodbold/rugby	1	2	1	3
Aikido	1	1	1	0
Tankesport	1	2	0	0
Skøjteløb	1	0	2	2
Baseball/softball	1	1	0	2
Triatlon(duatlon)	1	1	1	2
Ishockey	1	1	0	2
Padel(-tennis)	1	1	0	2
Gravelbike	1	1	0	3
Hit-fit/Gymdance	1	0	1	1
Roning	0	0	0	0
Multisport (hold, hvor der dyrkes forskellige aktiviteter, f.eks. familieidrætshold)	0	0	0	1
Handicapidræt (andre end de allerede nævnte aktiviteter)	0	0	1	0
Motorsport (f.eks. motocross)	0	0	0	1

Tabellen viser andelen af respondenter, der dyrker forskellige aktiviteter, ud fra spørgsmålet: 'Har du dyrket eller gået til nogen af disse aktiviteter i din fritid, siden du startede i 5. klasse? (Sæt gerne flere kryds). Total (n=524), på tværs af køn (drengene: n=272, piger: n=252) og total for Middelfart Kommune (n=145).

Organiseringsformer

I det følgende vil fokus være rettet mod organiseringen af børnenes fritidsaktiviteter. Samtidig med, at børnene har angivet, hvilke aktiviteter de har dyrket, siden de startede i 5. klasse, har de også angivet, i hvilke sammenhænge de har dyrket deres respektive aktiviteter. Det har været muligt at angive mere end én organiseringsform pr. aktivitet, da børnene eksempelvis kan spille fodbold i både forening, på egen hånd og/eller i fritidsklub.

Foreningsidrætten er den mest udbredte organiseringsform blandt børn fra 5. klasse i Fredericia Kommune (tabel 4). 61 pct. af børnene angiver, at de har dyrket fritidsaktiviteter i en forening, mens 44 pct. har dyrket aktiviteter på egen hånd (alene eller sammen med andre). Færre har dyrket deres aktiviteter i en fritidsklub (24 pct.), i et privat center (8 pct.) eller i andre sammenhænge (18 pct.).

Selvom foreningsidræt er den mest udbredte organiseringsform for begge køn, tyder det på, at drenge søger mere mod foreninger og fritidsklubber end piger. Piger dyrker derimod i højere grad end drenge fritidsaktiviteter i private centre (f.eks. danseskoler).

Organiseringen i Fredericia og Middelfart Kommuner følger i høj grad samme mønster – dog med mindre variationer i andelen. Middelfart Kommune har en højere andel af børn,

der dyrker fritidsaktiviteter i foreningsregi eller på egen hånd, mens andelen af børn, der dyrker aktiviteter i fritidsklub, er højere i Fredericia Kommune. Forskellene skal dog ses i lyset af, at flere børn i Middelfart Kommune har dyrket minimum én fritidsaktivitet, hvilket naturligt øger andelen, der dyrker aktiviteter i de forskellige organiseringsformer.

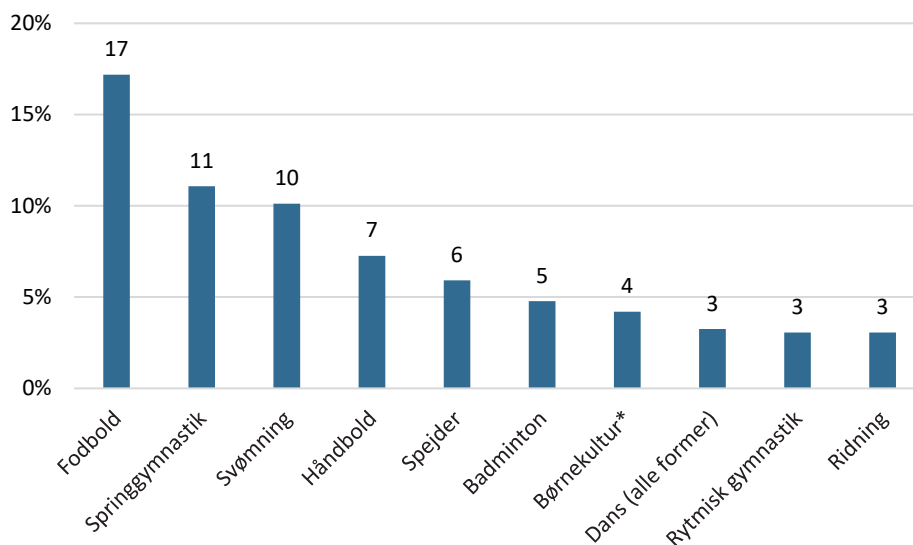
Tabel 4: Organisering af aktiviteter blandt børn (pct.)

	Fredericia			Middelfart		
	Total	Dreng	Piger	Total	Dreng	Piger
Forening	61	67	49	72	76	67
Egen hånd	44	43	44	55	52	59
Fritidsklub	24	26	18	21	19	23
Andet	18	19	16	19	18	17
Privat center	8	4	12	6	1	9

Tabellen viser andelen af alle børn i 5. klasse i Fredericia Kommune, der deltager i aktiviteter i fem forskellige regi. Total (n=524), på tværs af køn (dreng: n=272, piger: n=252) og total for Middelfart Kommune (n=145).

Blandt de ti mest udbredte foreningsaktiviteter er det fodbold, springgymnastik, svømning, håndbold og spejder, der topper listen (figur 1).

Figur 1: De ti største foreningsaktiviteter (pct.)

Figuren viser de ti største aktiviteter, som børn fra 5. klasse i Fredericia Kommune angiver at dyrke i foreningsregi. Andelen er baseret på alle respondenter (n=524). *F.eks. musik, kor, teater, keramik, læseklub mv.

Dyrket minimum én fritidsaktivitet

Dette afsnit ser nærmere på de 450 børn – svarende til 86 pct. – der har dyrket minimum én fritidsaktivitet, siden de startede i 5. klasse. Der ses blandt andet nærmere på, hvor ofte de dyrker deres fritidsaktiviteter, og hvor stort deres ugentlige tidsforbrug har været.

Hyppighed

Der ses nu på, hvor ofte børnene i gennemsnit dyrker forskellige aktiviteter. Øverst på listen findes gå- og vandreture samt åbent vand svømning, der dyrkes fem gange om ugen eller flere, efterfulgt af to af de store foreningsaktiviteter – fodbold og håndbold – som gennemsnitligt dyrkes tre-fire gange om ugen. Blandt de aktiviteter, der dyrkes to gange om ugen, findes særligt de aktiviteter, som betegnes som 'hverdagsleg' (Pilgaard & Rask 2016, 76)³, som f.eks. trampolin og løbehjul, der ofte er selvorganiseret. Dernæst kommer løb, e-sport samt mange af foreningsaktiviteterne – f.eks. springgymnastik, rytmisk gymnastik, svømning, spejder, badminton, dans og ridning – som i gennemsnit dyrkes én gang om ugen. Nederst på listen ligger f.eks. fiskeri og skøjteløb, som dyrkes sjældnere end én gang om ugen.

Tidsforbrug

Ser man på tidsforbruget, dyrker den største andel af børnene fritidsaktiviteter én-fire timer om ugen (47 pct.). Der er dog også en relativt stor andel (27 pct.), der angiver et ugentligt tidsforbrug på fem-syv timer (tabel 5).

Drenge ser ud til at bruge mere tid på fritidsaktiviteter end piger. Mens 46 pct. af drengene bruger mere end fire timer om ugen på deres fritidsaktiviteter, gælder det kun for 33 pct. af pigerne. Samtidig er det næsten hver femte (17 pct.) af pigerne, der angiver et ugentligt tidsforbrug på mindre end en time, hvilket kun er tilfældet for hver tiende dreng (9 pct.).

Tabel 5: Ugentligt tidsforbrug brugt på fritidsaktiviteter (pct.)

	Total	Drenge	Piger
Mindre end 1 time	13	9	17
1-4 timer	47	45	50
5-7 timer	27	29	25
Mere end 7 timer	13	17	8

Tabellen viser svarfordelingen til spørgsmålet: 'Hvor lang tid bruger du normalt på dine fritidsaktiviteter om ugen? (Sæt ét kryds)'. Spørgsmålet er udelukkende stillet til dem, der har dyrket minimum én fritidsaktivitet, siden de startede i 5. klasse. Total (n=450), på tværs af køn (drenge: n=243, piger: n=207).

Dyrket minimum én fritidsaktivitet i foreningsregi

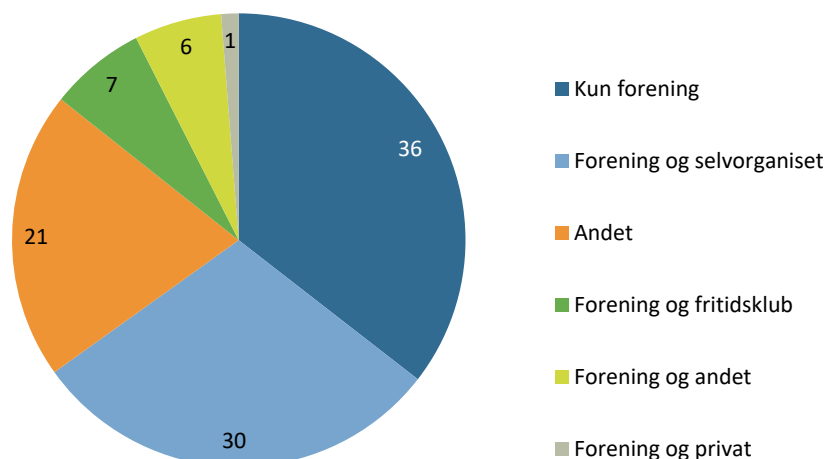
I alt har 321 elever – svarende til 61 pct. – oplyst, at de har dyrket én eller flere fritidsaktiviteter i foreningsregi, siden de startede i 5. klasse.

Organiseringsformer

Blandt dem, der har dyrket minimum én aktivitet i foreningsregi, har 36 pct. udelukkende dyrket fritidsaktiviteter her, mens den resterende andel har kombineret deres foreningsaktivitet med én eller flere andre organiseringsformer (figur 2). 30 pct. af de foreningsaktive kombinerer f.eks. foreningsidræt med aktiviteter på egen hånd.

³ Pilgaard, Maja & Rask, Steffen (2016): *Danskernes motions- og sportsvaner*. København: Idrættens Analyseinstitut.

Figur 2: Andelen af de foreningsaktive, der udelukkende dyrker aktiviteter i foreningsregi, eller kombinerer det med en anden organiseringsform (pct.)

Figuren viser, hvordan de foreningsaktive samlet set har organiseret deres aktiviteter. Andelen er baseret på dem, der har dyrket minimum én aktivitet i foreningsregi (n=321). Kategorien 'Andet' dækker over de resterende kombinationer, f.eks. dem, der både dyrker fritidsaktiviteter i forening, på egen hånd og i fritidsklub.

Dyrker ikke fritidsaktiviteter i foreningsregi

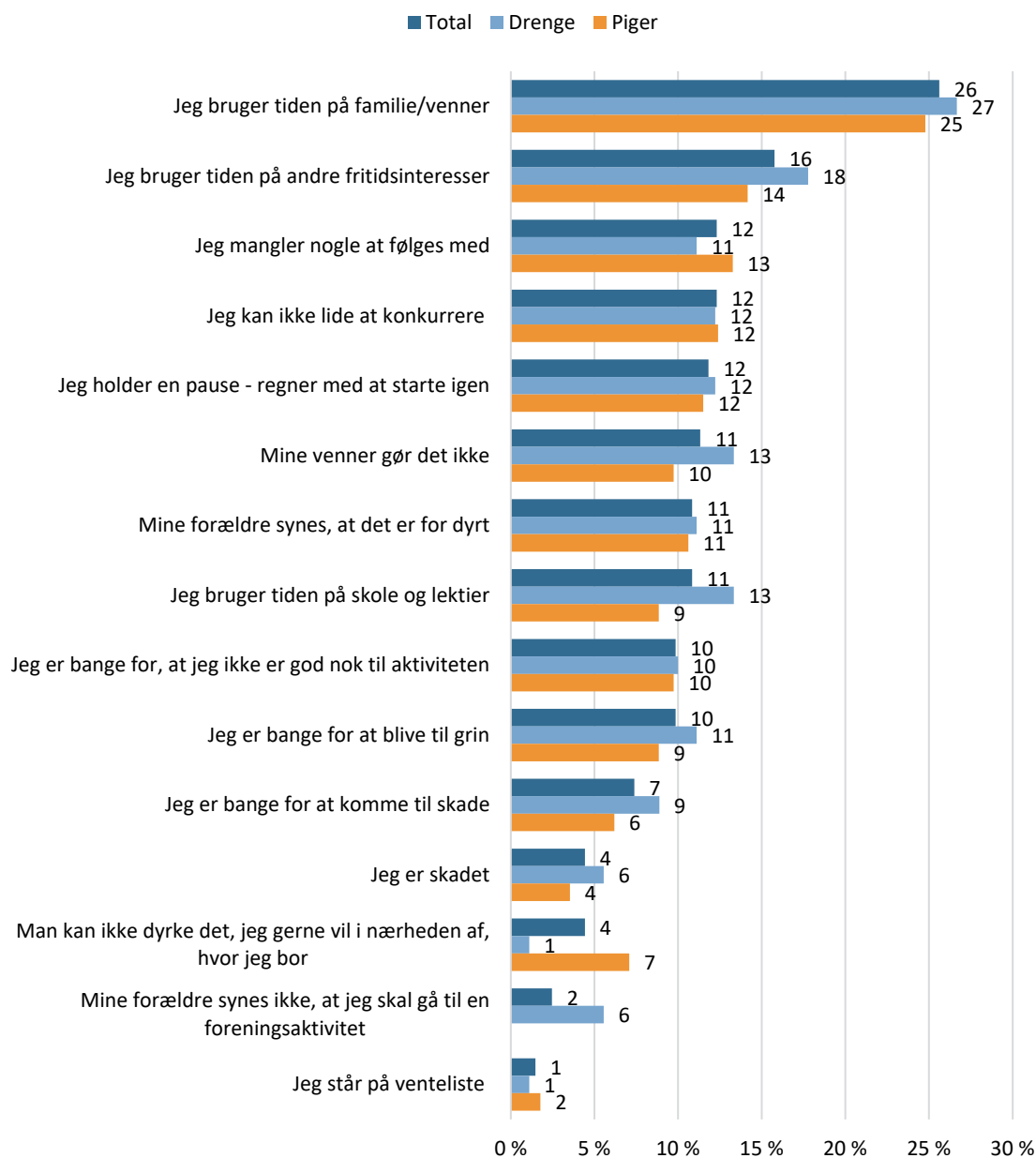
Det er 203 elever – svarende til 39 pct. – der angiver ikke at have dyrket fritidsaktiviteter i en forening, siden de startede i 5. klasse. Gruppen består først og fremmest af 74 børn, der slet ikke dyrker nogen aktiviteter, men også 129 børn, der dyrker én eller flere aktiviteter uden for foreningsregi.

Årsager til ikke at dyrke fritidsaktiviteter i foreningsregi

Det er primært samvær med venner og familie samt andre interesser, der afholder børnene fra at dyrke aktiviteter i foreningsregi (figur 3). 26 pct. af børnene angiver, at de bruger tiden på familie og/eller venner, mens 16 pct. peger på, at de bruger tiden på andre fritidsinteresser. Dernæst kommer det, at de mangler nogle at følges med (12 pct.), eller at de ikke kan lide at konkurrere (12 pct.).

Deles svarene op på køn, er det interessant, at mens andre interesser i højere grad afholder drenge fra at dyrke aktiviteter i foreningsregi, så er det særligt manglen på nogle at følges med, som afholder pigerne.

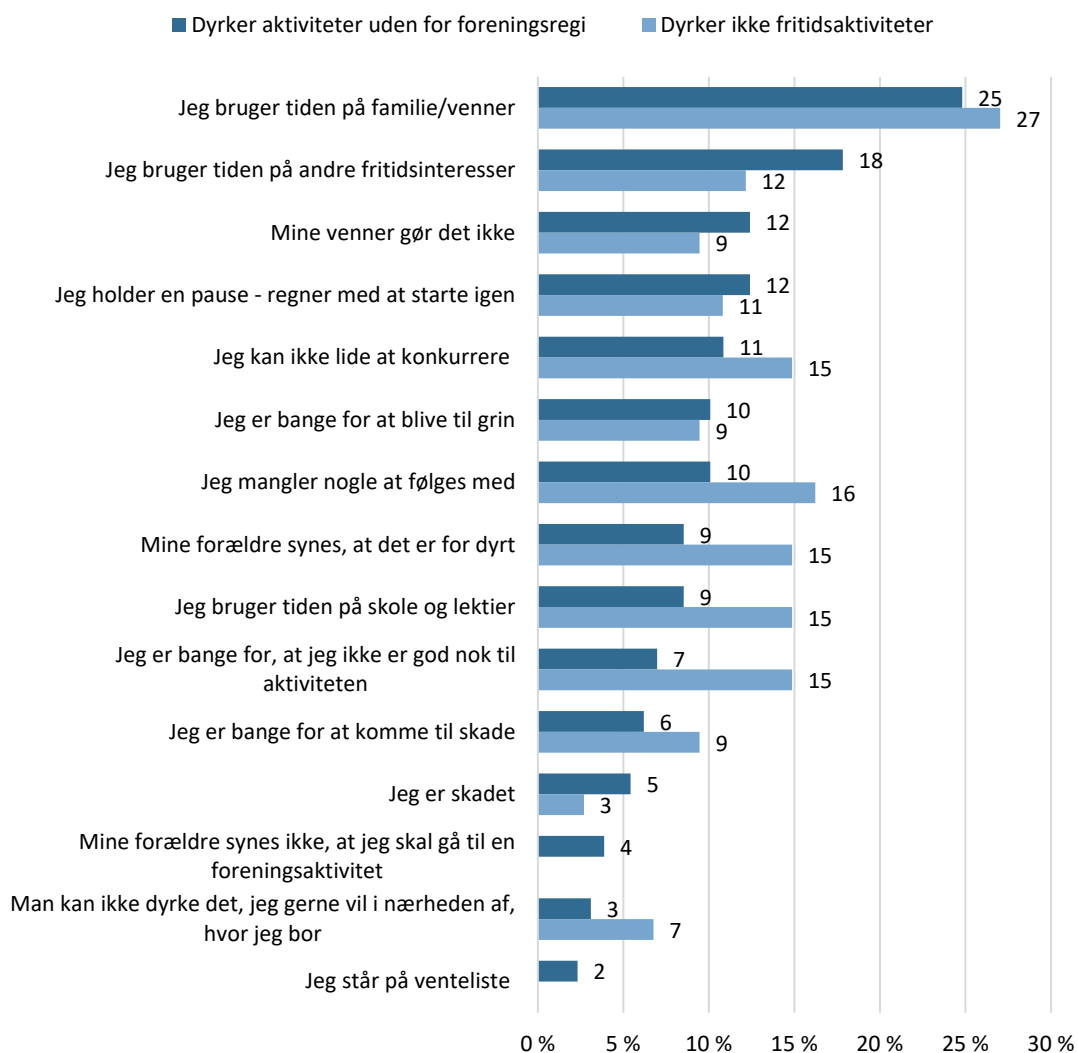
Figur 3: Årsager til ikke at dyrke sport og motion i en forening (pct.)

Figuren præsenterer svarfordelingen på spørgsmålet: 'Hvad er grunden til, at du ikke dyrker en foreningsaktivitet? (Sæt ét eller flere kryds)'. Spørgsmålet er udelukkende stillet til dem, der ikke har dyrket en foreningsaktivitet. Total (n=203) samt for drenge (n=90) og piger (n=113)

Både blandt dem, der dyrker aktiviteter uden for foreningsregi, og dem, der ikke dyrker nogen aktiviteter, er det primært samvær med venner og familie samt andre interesser, der afholder dem fra at være aktive i en forening (figur 4). At tiden i stedet bruges på andre fritidsinteresser, ses i højere grad hos dem, der dyrker aktiviteter uden for foreningsregi. Dem, der ikke dyrker nogen aktiviteter, angiver i højere grad, at konkurrenceelementet, manglen på nogen at følges med og frygten for ikke at være god nok, afholder dem fra at dyrke foreningsaktiviteter.

Figur 4: Årsager til ikke at dyrke sport og motion i en forening blandt dem, som ikke dyrker foreningsaktiviteter (pct.)

Figuren præsenterer svarfordelingen på spørgsmålet: 'Hvad er grunden til, at du ikke dyrker en foreningsaktivitet? (Sæt ét eller flere kryds)'. Spørgsmålet er udelukkende stillet til dem, der ikke har dyrket en foreningsaktivitet og præsenteres fordelt på dem, der ikke dyrker en aktivitet (n=75) og dem, der dyrker én eller flere aktiviteter uden for foreningsregi (n=129).

Stoppet med fritidsaktiviteter i foreningsregi

Blandt de børn, der ikke har dyrket en foreningsaktivitet, svarer 67 pct., at de dyrkede fritidsaktiviteter i foreningsregi, før de startede i 5. klasse (tabel 6), hvilket er tilsvarende frafaldet i Middelfart Kommune. Frafaldet synes desuden at være større blandt piger end drenge.

Tabel 6: Dyrkede aktiviteter i foreningsregi, før de startede i 5. klasse (pct.)

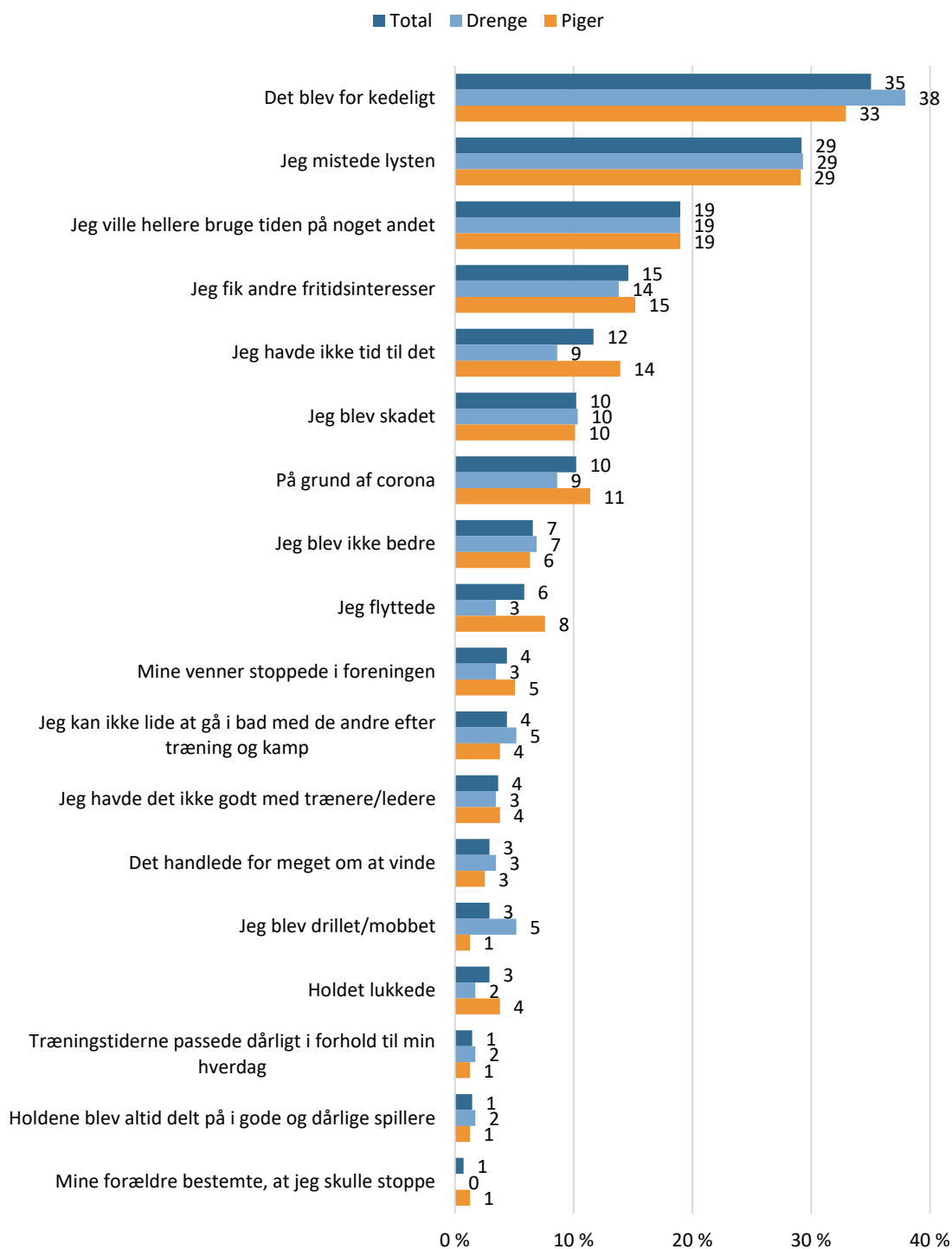
	Total	Drenge	Piger	Middelfart
Ja	67	64	70	68
Nej	20	21	19	22
Ved ikke	12	14	11	10

Tabellen viser andelen af børn, der har svaret henholdsvis 'ja', 'nej' og 'ved ikke' til spørgsmålet: 'Har du dyrket en fritidsaktivitet i en forening, før du startede i 5. klasse?'. Spørgsmålet er udelukkende stillet til dem, der ikke har dyrket en foreningsaktivitet, siden de startede i 5. klasse. Total (n=203), på tværs af køn (drenge: n=90, piger: n=113), og for Middelfart Kommune (n=41).

Årsager til frafald vises i figur 5, hvor der tegner sig et billede af, at de ikke længere fandt det interessant (35 pct.), at de mistede lysten (29 pct.), eller at de valgte at prioritere tiden på noget andet (19 pct.). Desuden ses det, at 10 pct. er frafaldet som følge af corona.

Drenge er i højere grad end piger stoppet, fordi de synes, det var kedeligt, mens piger i højere grad end drenge har valgt at prioritere tiden på andre fritidsinteresser.

Figur 5: Årsager til at være stoppet i en idrætsforening (pct.)

Figuren præsenterer svarfordelingen på spørgsmålet: 'Hvorfor stoppede du med at gå til en aktivitet i en forening? (Sæt gerne flere kryds)'. Spørgsmålet er udelukkende stillet til dem, der svarede 'ja' til spørgsmålet: 'Har du dyrket en fritidsaktivitet i en forening, før du startede i 5. klasse?' (n=137).

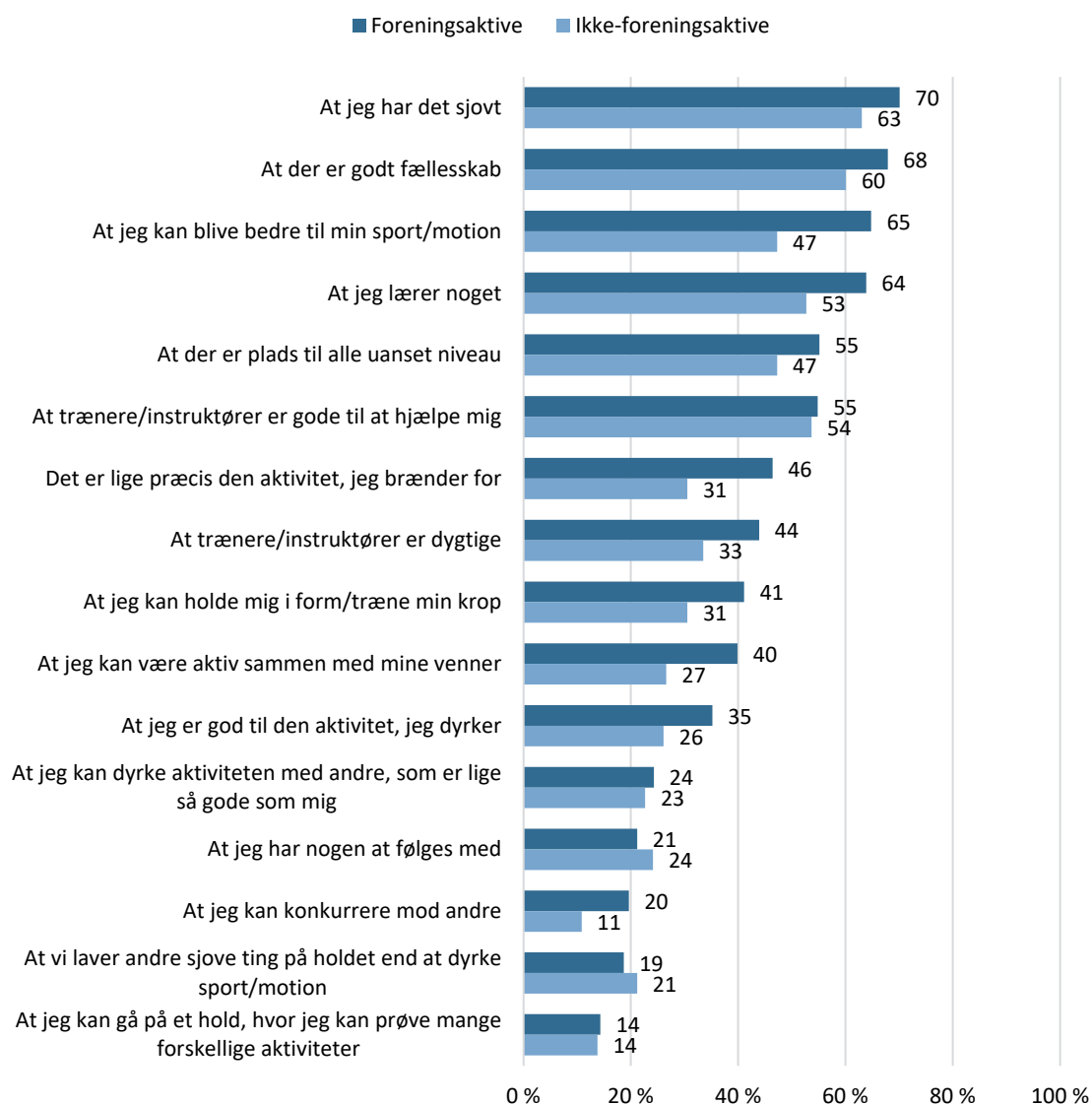
Motivationsfaktorer i forhold til at dyrke eller starte med at dyrke fritidsaktiviteter i foreningsregi

Børn, der har dyrket minimum én foreningsaktivitet (foreningsaktive), er blevet bedt om at tage stilling til, hvor vigtige en række faktorer er, når de dyrker deres aktivitet i foreningsregi. Børn, der ikke har dyrket en foreningsaktivitet (ikke-foreningsaktive), er derimod blevet bedt om at tage stilling til, hvor vigtige de samme faktorer ville være, hvis de skulle starte til en aktivitet i foreningsregi.

Det, som flest børn – både foreningsaktive og ikke-foreningsaktive – finder 'meget vigtigt', er, at de har det sjovt, hvilket dog næsten vægtes på linje med fællesskabet (figur 6). En næsten lige så stor andel finder det 'meget vigtigt', at de lærer noget, og at der er en god træner/instruktør, der kan hjælpe. Det tyder desuden på, at muligheden for, at alle kan være med uanset niveau, vægtes højere end muligheden for at konkurrere mod andre. Både de foreningsaktive og de ikke-foreningsaktive synes altså i høj grad at motiveres af sociale faktorer, mens de konkurrencemæssige motiver ses som mindre væsentlige.

De foreningsaktive finder det i højere grad end de ikke-foreningsaktive 'meget vigtigt', at de kan blive bedre til deres sport, at det er lige præcis den aktivitet, de brænder for, og at de er gode til den aktivitet, de dyrker. De ikke-foreningsaktive vægter det derimod en smule højere, at de har nogle at følges med.

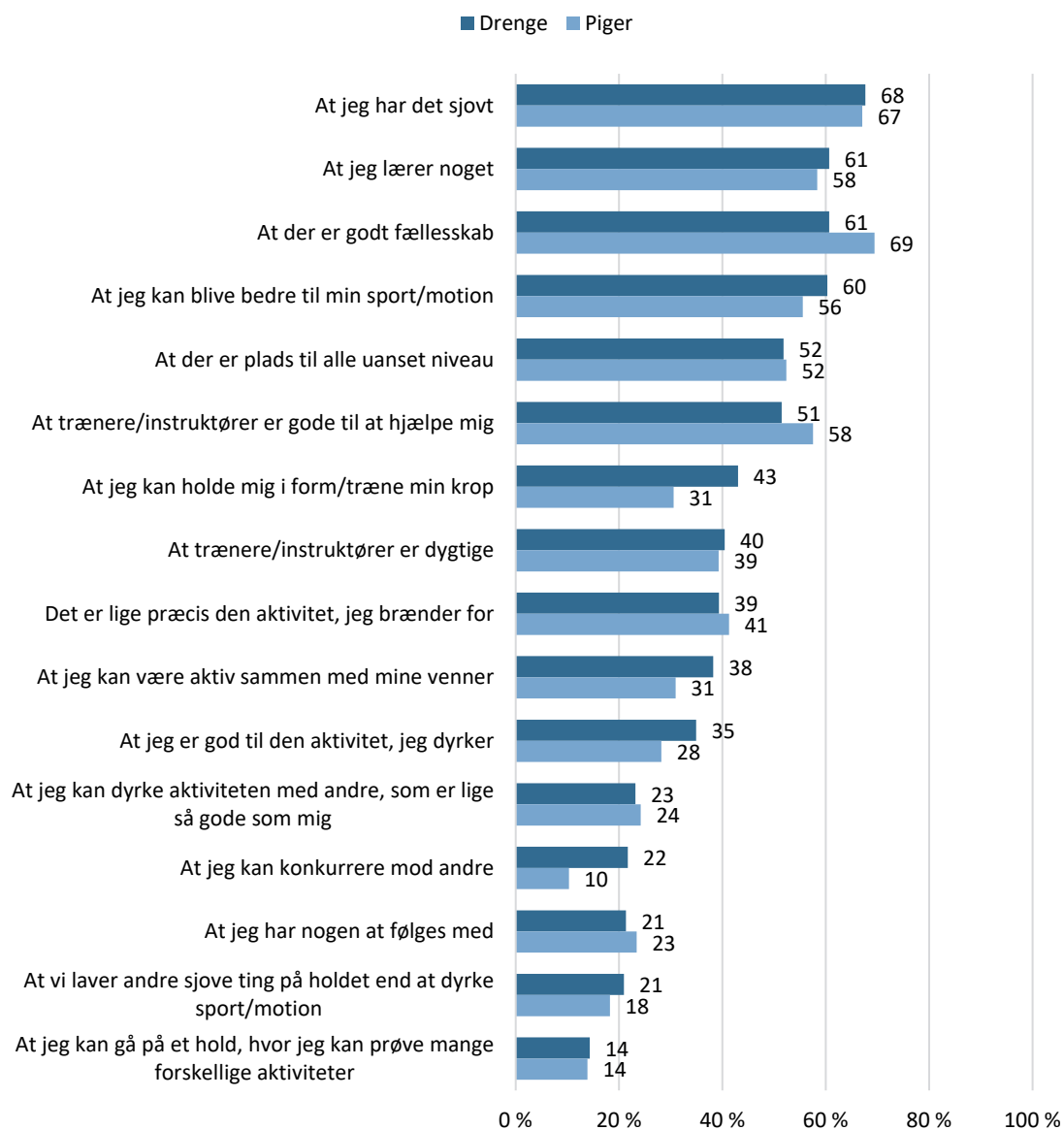
Figur 6: Motivationsfaktorer i forhold til foreningsaktiviteter (pct.)

Figuren præsenterer andelen, der har svaret 'meget vigtigt', til følgende to spørgsmål: 1) 'Hvor vigtigt er følgende for dig, når du dyrker dine foreningsaktiviteter? (Sæt ét kryds i hver linje)' og 2) 'Hvor vigtigt ville følgende være for dig, hvis du skulle starte til en foreningsaktivitet? (Sæt ét kryds i hver linje). Det første spørgsmålet er udelukkende stillet til dem, der har dyrket minimum én foreningsaktivitet (Dyrker aktiviteter i foreningsregi: n=321), mens det andet spørgsmål er stillet til dem, der ikke har dyrket aktiviteter i foreningsregi (Dyrker ikke aktiviteter i foreningsregi: n=203)

I forhold til motivationsfaktorer, ses der en række forskelle mellem drenge og piger (figur 7). Drenge finder det i højere grad end piger 'meget vigtigt', at de kan blive bedre til deres aktivitet, at de kan holde sig i form/træne deres krop, og at de er gode til den aktivitet, de dyrker. Drenge motiveres også i højere grad end piger af at kunne konkurrere mod andre, hvilket faktisk er den motivationsfaktor, som færrest piger har angivet. Piger vægter det derimod højere end drenge, at der er et godt fællesskab, og at der er en god træner/instruktør, der kan hjælpe dem.

Figur 7: Motivationsfaktorer i forhold til foreningsaktiviteter – på tværs af køn (pct.)

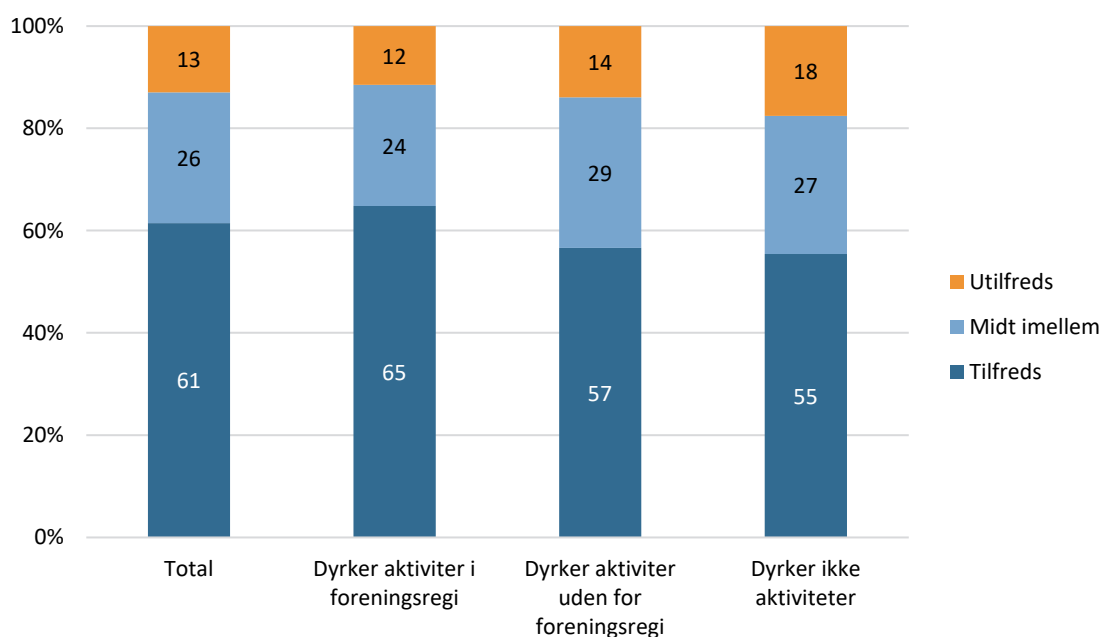
Andelen, der har svaret 'meget vigtigt' til de to følgende spørgsmål, er lagt sammen og præsenteret på tværs af køn (dreng: n=272, piger: n=252) - 1) 'Hvor vigtigt er følgende for dig, når du dyrker dine foreningsaktiviteter? (Sæt ét kryds i hver linje)' og 2) 'Hvor vigtigt ville følgende være for dig, hvis du skulle starte til en foreningsaktivitet? (Sæt ét kryds i hver linje).

Fritidsaktiviteter og foreningsaktiviteternes betydning for børns ve og vel

I dette afsnit undersøges, hvorvidt der er et sammenfald mellem børns trivsel og det at dyrke foreningsaktiviteter.

De foreningsaktive børn er mere tilbøjelige til at angive, at de er tilfredse med deres krop, end både ikke-foreningsaktive børn og børn, der slet ikke dyrker nogen fritidsaktiviteter (figur 8). Mens 65 pct. af de foreningsaktive er tilfredse med deres krop, gælder det kun for henholdsvis 57 pct. og 55 pct. blandt de ikke-foreningsaktive og de inaktive børn.

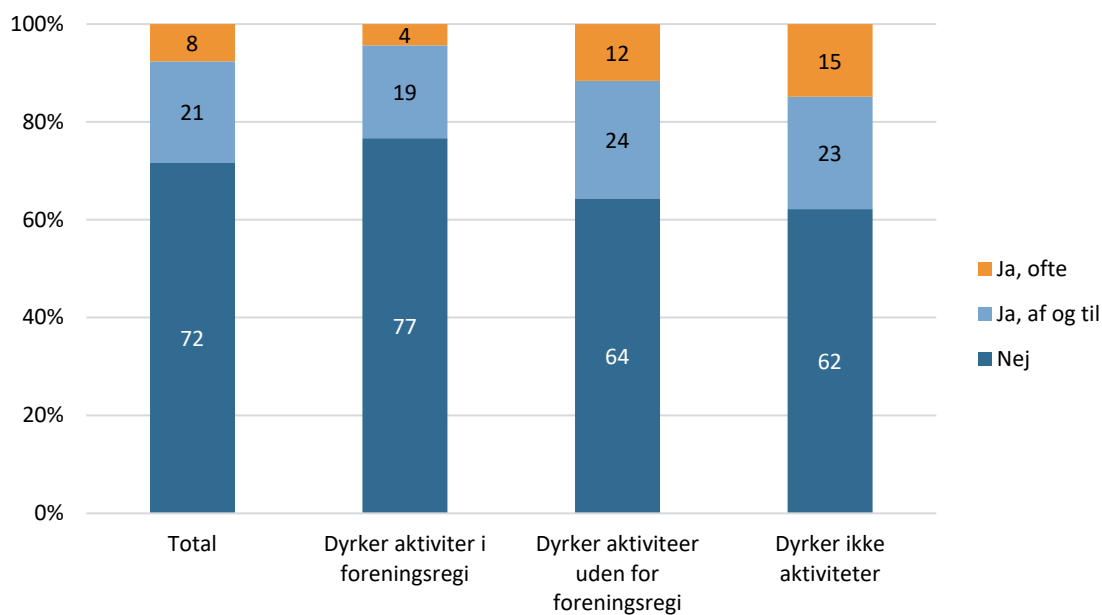
Figur 8: Tilfredshed med egen krop (pct.)

Figuren præsenterer svarfordelingen på spørgsmålet: 'Hvor tilfreds er du med din krop? (Sæt ét kryds)'. Spørgsmålet er stillet til alle (n=524) og præsenteres desuden separat for dem, der har dyrket én eller flere aktiviteter i foreningsregi (n=321), dem, der har dyrket fritidsaktiviteter uden for foreningsregi (n=129), og dem, der ikke har dyrket nogen aktiviteter (n=74). Kategorierne 'Meget tilfreds' og 'Tilfreds' er samlet til kategorien 'Tilfreds', mens kategorierne 'Meget utilfreds' og 'Utilfreds' er samlet til 'Utilfreds'.

Børn, der dyrker minimum én fritidsaktivitet i foreningsregi, angiver ligeledes, at de føler sig mindre ensomme end ikke-foreningsaktive børn og børn, der ikke dyrker nogen aktiviteter. Således er det 23 pct. af de foreningsaktive børn, som angiver, at de føler sig ensomme 'af og til' eller 'ofte', mens det gælder for hele 36 pct. af de ikke-foreningsaktive børn og 38 pct. af de børn, der slet ikke dyrker nogen fritidsaktiviteter (figur 9).

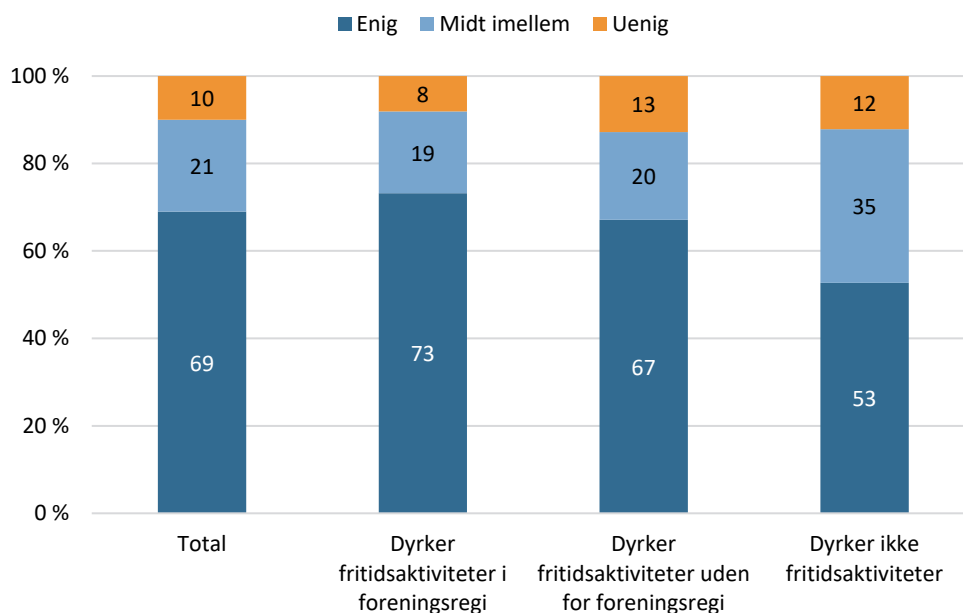
Figur 9: Føler sig ensomme (pct.)

Figuren præsenterer svarfordelingen på spørgsmålet: 'Føler du dig ensom? (Sæt ét kryds)' Spørgsmålet er stillet til alle (n=524) og præsenteres desuden separat for dem, der har dyrket minimum én fritidsaktivitet (n=450), dem, der ikke har dyrket nogen aktiviteter (n=74), dem, der har dyrket én eller flere aktiviteter i foreningsregi (n=321), og dem, der har dyrket fritidsaktiviteter uden for foreningsregi (n=129). Kategorien 'Ja, ofte' er sammensat af kategorierne 'Ja, meget ofte' og 'Ja, ofte'.

Børn, der dyrker fritidsaktiviteter i foreningsregi, føler sig også mere vellidt end børn, der dyrker aktiviteter uden for foreningsregi, og børn, der ikke dyrker nogen fritidsaktiviteter (figur 10). Særligt de inaktive børn føler sig mindre vellidt. Mens 73 pct. af de foreningsaktive børn angiver, at de er enige i, at andre på deres alder kan lide dem, så gælder det kun for 53 pct. af de børn, der slet ikke dyrker nogen aktiviteter.

Figur 10: Føler sig vellidt blandt jævnaldrende (pct.)

Figuren præsenterer svarfordelingen på spørgsmålet: 1) 'Hvor enig er du i følgende udsagn? – Andre på min egen alder kan lide mig (Sæt ét kryds)'. Spørgsmålet præsenteres for alle (n=524) og separat for dem, der har dyrket én eller flere aktiviteter i foreningsregi (n=321), dem, der har dyrket fritidsaktiviteter uden for foreningsregi (n=129), og dem, der ikke har dyrket nogen aktiviteter (n=74). Kategorierne 'Meget enig' og 'Enig' er samlet til kategorien 'Enig', mens kategorierne 'Meget uenig' og 'Uenig' er samlet til 'Uenig'.

Der er altså stor forskel på selvbillede og psykisk helbred blandt børn, der dyrker foreningsaktiviteter, og børn, som ikke gør. Disse børn er mere tilfredse med deres krop, føler sig mindre ensomme og føler sig i højere grad vellidt blandt jævnaldrende børn. De foreningsaktive børn ser altså ud til at trives bedre. Det er imidlertid ikke til at sige, hvorvidt det at dyrke foreningsidræt i sig selv har en positiv effekt, eller om det i højere grad skyldes, at børn, der i forvejen har et positivt selvbillede og stærkt psykisk helbred, er mere tilbøjelige til at tilvælge foreningsidræt.

Fremtidige potentialer

I dette afsnit ses der nærmere på nogle af de potentialer, der er for at øge idræts- og foreningsdeltagelsen. Først og fremmest kigges der på, hvorvidt børnene har interesse i at prøve nye fritidsaktiviteter. Det kan også give en indikation af, i hvor høj grad børnene kommer til at gøre brug af passet til 'bland selv idræt'. Derefter undersøges det, hvorvidt der er et potentiale i at øge idrætsdeltagelsen gennem aktiviteter, man kan dyrke med sin familie.

Interessen i at prøve nye fritidsaktiviteter

Mere end halvdelen er børnene tilkendegiver, at de godt kunne tænke sig at prøve nye fritidsaktiviteter (tabel 7). Velviljen ser ud til at være størst blandt piger. Det kommer til udtryk ved, at langt flere piger end drenge svarer 'ja' til, at de godt kunne tænke sig at prøve nye aktiviteter. Ydermere afviser langt flere drenge end piger at prøve nye aktiviteter (26 pct. mod 10 pct.).

Ligeledes tyder det på, at børn, der er aktive uden for foreningsregi, og børn, der ikke dyrker nogen aktiviteter, har en større lyst til at afprøve nye aktiviteter end børn, der allerede dyrker foreningsaktiviteter.

Tabel 7: Interesse i at prøve nye fritidsaktiviteter (pct.).

	Total	Drenge	Piger	Dyrker aktiviteter i foreningsregi	Dyrker aktiviteter uden for foreningsregi	Dyrker ikke aktiviteter
Ja	52	45	59	46	60	61
Nej	18	26	10	20	17	12
Ved ikke	30	29	31	33	22	27

Tabellen præsenterer svarfordelingen på spørgsmålet: 'Kunne du tænke dig at prøve nye fritidsaktiviteter i fremtiden?'. Spørgsmålet er stillet til alle (n=524) og præsenteres desuden separat for drenge (n=272), piger (n=252), dem, der har dyrket én eller flere aktiviteter i foreningsregi (n=321), dem, der har dyrket fritidsaktiviteter uden for foreningsregi (n=129), og dem, der ikke har dyrket nogen aktiviteter (n=74).

Interessen for at dyrke fritidsaktiviteter med familien

Samlet set angiver 37 pct. af børnene, at de kunne have interesse i at dyrke fritidsaktiviteter med nogle i deres familie (f.eks. forældre, søskende, bedsteforældre eller andre familiedlemmer), og samtidig synes interessen at være større blandt piger (41 pct.) end drenge (33 pct.) (tabel 8).

Selvom interessen er størst blandt dem, der allerede dyrker fritidsaktiviteter – enten i eller uden for foreningsregi – så synes der også at være et potentiale i at aktivere børn, der slet ikke har dyrket nogen fritidsaktiviteter. Det kommer til udtryk ved, at 27 pct. af de inaktive børn svarer, at de godt kunne tænke sig at dyrke fritidsaktiviteter med familien.

Tabel 8: Interesse i at dyrke fritidsaktiviteter med nogle i familien (pct.)

	Total	Drenge	Piger	Dyrker aktiviteter i foreningsregi	Dyrker aktiviteter uden for foreningsregi	Dyrker ikke aktiviteter
Ja, det gør jeg allerede	9	10	8	9	12	4
Ja, det kunne jeg godt tænke mig	37	33	41	40	36	27
Nej, det har jeg ikke lyst til	54	57	51	51	52	69

Figuren præsenterer svarfordelingen på spørgsmålet: 'Kunne du tænke dig at gå til en fritidsaktivitet sammen med nogen fra din familie?'. Spørgsmålet er stillet til alle (n=524) og præsenteres desuden separat for drenge (n=272), piger (n=252), dem, der har dyrket én eller flere aktiviteter i foreningsregi (n=321), dem, der har dyrket fritidsaktiviteter uden for foreningsregi (n=129), og dem, der ikke har dyrket nogen aktiviteter (n=74).

Afrunding

Undersøgelsen viser, at 86 pct. af 5.-klasseeleverne i Fredericia Kommune har dyrket én eller flere fritidsaktiviteter, siden de startede i 5. klasse, hvilket er lavere end i Middelfart Kommune, hvor det er 98 pct. Lidt flere drenge end piger har dyrket minimum én aktivitet, og drenge har i gennemsnit dyrket lidt flere aktiviteter end piger. Den største andel af de aktive bruger i gennemsnit en-fire timer ugentligt på deres fritidsaktiviteter, og også her ser drenge ud til at være mere aktive end piger.

De fem mest udbredte aktiviteter blandt børn er fodbold, løbehjul, trampolin, svømning og løb. Derudover fremgår der en række klassiske kønsforskelle i tilslutningen til forskellige aktiviteter, hvor eksempelvis trampolin, springgymnastik og dans er mest udbredt blandt pigerne, mens fodbold, e-sport og badminton er mest udbredt blandt drengene.

Størstedelen af børnene dyrker deres fritidsaktiviteter i en forening, men selvorganiserede aktiviteter er også udbredt blandt børnene. Middelfart Kommune har en markant højere andel af børn, der dyrker fritidsaktiviteter i foreningsregi eller på egen hånd, mens børn i Fredericia Kommune i højere grad dyrker fritidsaktiviteter i deres fritidsklub. Forskellene skal dog ses i lyset af, at flere børn i Middelfart Kommune har dyrket minimum én fritidsaktivitet, hvilket naturligt øger andelen, der dyrker aktiviteter i de forskellige organiseringsformer.

Samvær med familie og venner afholder børn fra at dyrke foreningsaktiviteter

Blandt de børn, der ikke dyrker fritidsaktiviteter i foreningsregi, er det særligt samvær med venner og familie samt andre interesser, der afholder dem fra at være aktive i foreningerne. Andre årsager er, at de mangler nogle at følges med, eller at de ikke kan lide at konkurrere. Manglen på nogle at følges med ses særligt blandt pigerne.

At tiden i stedet bruges på andre fritidsinteresser, ses i højere grad hos dem, der dyrker aktiviteter uden for foreningsregi. De, der ikke dyrker nogen aktiviteter, angiver i højere grad, at konkurrenceelementet, manglen på nogle at følges med og frygten for ikke at være god nok afholder dem fra at dyrke foreningsaktiviteter.

De sociale incitamenter vægter højest i forhold til at dyrke foreningsaktiviteter

De foreningsaktive og ikke-foreningsaktive børn motiveres i udgangspunktet af de samme faktorer. Særligt de sociale dimensioner, som at have det sjovt, og at der er et godt fællesskab, motiverer børnene til at være aktive i foreningsregi, mens konkurrenceelementet ses som mindre væsentligt.

De foreningsaktive lægger i højere grad end de ikke-foreningsaktive vægt på, at de kan blive bedre til deres sport, at det er lige præcis den aktivitet, de brænder for, og at de er gode til den aktivitet, de dyrker. De ikke-foreningsaktive vægter det derimod højere end de foreningsaktive, at de har nogle at følges med.

Drenge vægter i højere grad end piger, at de er gode til aktiviteten, at de kan forbedre sig, og de har desuden også et større fokus på motionselementet, som er holde sig i form/træne deres krop. Drenge motiveres også i højere grad end piger af at kunne konkurrere mod andre, hvilket faktisk er den motivationsfaktor, som færrest piger har angivet. Piger motive- res i højere grad end drenge af fællesskabet, og at der god hjælp at hente fra trænere/in- struktører.

Der er fordele ved at øge idræts- og foreningsdeltagelse

Det tyder på, at det at dyrke foreningsaktiviteter har betydning for børns ve og vel. De foreningsaktive børn er mere tilfredse med deres krop, er mindre ensomme, og føler sig i hø- jere grad vellidt blandt jævnaldrende børn, end dem, der slet ikke dyrker nogen aktiviteter, og dem, der dyrker aktiviteter uden for foreningsregi. De foreningsaktive børn ser altså ud til at trives bedre.

Et godt udgangspunkt for 'bland selv idræt'

Børnene viser stor interesse i at prøve nye fritidsaktiviteter i fremtiden, hvilket er et godt udgangspunkt for den kommende periode med 'bland selv idræt'. Særligt pigerne tilken- degiver lysten til at afprøve nye aktiviteter. Interessen for at afprøve nye aktiviteter ser des- uden ud til at være størst blandt de børn, der ikke allerede dyrker foreningsaktiviteter, hvilket er et godt afsæt for at kunne øge den fremtidige idrætsdeltagelse.

Familieidræt har potentiale

Der ser desuden ud til at være et potentiale i at øge idrætsdeltagelsen gennem fritidsaktivi- teter, man kan dyrke med sin familie. Mange børn udtrykker interesse for at dyrke aktivite- ter med enten deres forældre, søskende, bedsteforældre eller andre familiemedlemmer. In- teressen synes at være størst blandt pigerne. Selvom potentialet er størst blandt de allerede aktive - enten i eller uden for foreningsregi - så tilkendegiver en stor andel af de inaktive, at de kunne have interesse i familieidræt.

